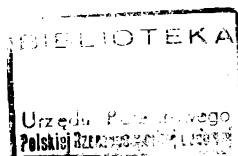

25 września 1929 r.

G 10 d 3/06

URZĄD PATENTOWY

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIŚ PATENTOWY

Nr 10459.

Kl. 51 c 17.

Jan Gembarski
(Toruń, Polska).

Aparat do gry akordami na gitarze, banjo i podobnych instrumentach.

Zgłoszono 26 czerwca 1928 r.

Udzielono 10 maja 1929 r.

Gitara, banjo i tym podobne instrumenty służą przeważnie do akompanjowania. Nastawianie wielu akordów wolnymi czterema palcami lewej ręki sprawia często wiele trudności i poprostu całkiem wyklucza otrzymanie niektórych akordów.

Celem niniejszego aparatu jest nastawianie pełnego akordu, składającego się z sześciu tonów, zapomocą zwykłego naciśnięcia na jeden klawisz.

Ponieważ w muzyce zachodzą przeważnie w każdej z istniejących 12 tonacji po trzy akordy: dur, zmiana i moll, prócz tego trzy akordy „sept-non” przeto niniejszy aparat posiada $12 \times 3 + 3 = 39$ klawiszy.

Niniejszy aparat umocowuje się nad szyją gitary, przyczem grający ma możliwość nastawić szybko jeden akord za dru-

gim i akompanjować w każdej tonacji z jednakową łatwością. Jednak aparat nie wyklucza subtelności i indywidualności gry, gdyż od grającego zależy, czy prawą ręką uderzy tylko jedną czy też więcej strun (melodje). Aparat jedynie usuwa trudności techniki grania i daje grającemu większą swobodę.

Pierwsza struna gitary ma jak zwykle właściwy swój ton *e*, następna struna ton *a* i t. d. Tony między *e* do *a*, mianowicie *f*, *fis*, *g*, *gis* (razem 4) nastawiało się dotychczas skracaniem struny *e* palcem. Niniejszy aparat skraca każdą z sześciu strun w odpowiednich miejscach zapomocą występów. Wzdłuż każdej struny leżą zatem po cztery występy.

Niniejszy aparat odznacza się prostotą,

lekkością, niską i krótką budową i wygodą. Zadanie aparatu polega na przeniesieniu nacisku palca na klawisz 1, leżący w jakimkolwiek miejscu nad aparatem. Nacisk ten jest mniej więcej prostopadły do płaszczyzny strun. Na rysunku przedstawiony jest przykład wykonania wynalazku.

Dźwignia A zamienia ruch mniej więcej prostopadły palca w ruch pionowy prowadnicy 2, ta zaś przekształca za pomocą dźwigni B i występu 3 ruch pionowy w ruch mniej więcej prostopadły na strunę. Nad każdą struną, ściślej wzdłuż każdej struny, leżą jak wyżej wspomniano w odpowiednich miejscach cztery dźwignie B ze swoimi występami 3. Każda z dźwigni B uruchamia jedną prowadnicę, są więc cztery prowadnice obok siebie wzdłuż każdej struny. Rozumie się, że przy nastawianiu akordu nad każdą struną najwyżej jedna prowadnica ze swoją dźwignią B i występem 3 może być posunięta; drugie trzy prowadnice zaś znajdują się w spoczynku. Posunięcie lub nieposunięcie prowadnicy zależy od tego, czy naciśnięta dźwignia A trafia lub nie trafia na występ 4, będący częścią prowadnicy. Dźwignia A, która przenosi siłę na mniej lub więcej prowadnic, zależnie od akordu, leży prostopadle do kierunku wszystkich sześciu grup prowadnic, a równolegle do płaszczyzny strun.

W celu skrócenia długości aparatu trzy dźwignie A, A₁, A₂ umieszczone są jedna nad drugą, względnie wewnątrz siebie. Dlatego też widoczne są po trzy występy względnie wyszczerbienia prowadnic.

Niniejszy aparat tem właśnie różni się od znanych aparatów, których prowadnice mają występy umieszczone obok siebie, to znaczy wzdłuż prowadnic.

Wszystkie trzy dźwignie A, A₁, A₂ jednej grupy akordów obracają się naokoło dwóch osi 5, leżących we wzajemnem przedłużeniu. Miejsce między temi dwiema osiami wykorzystane jest dla obrotu klawiszy, które przez to wykonywają większy i

bardziej wyprężony łuk, zmniejszając tem samem potrzebną siłę przyciskającego palca.

Stanowi to również ulepszenie dotychczasowych aparatów, których os przechodzi przez całą szerokość aparatu.

Stała os 6 dźwigni B według wynalazku leży dla zmniejszenia wysokości aparatu nad prowadnicą. Odnosne osie stałe znanych aparatów leżą pod prowadnicą, wskutek czego te aparaty są znacznie wyższe.

Lewy występ 7 prowadnicy zabiera os ruchomą 8 dźwigni B, reszta zaś prowadnic może swobodnie posuwać się pod osią ruchomą drugich dźwigni B.

Występ 3 spełnia równocześnie trzy funkcje, a mianowicie:

a) będąc z materiału elastycznego (np. celuloidu) posuwa mechanizm w stan pierwotny,

b) umożliwia nacisk mniej więcej prostopadły na strunę, ochraniając strunę przed tarcieniem, oraz

c) w stanie spoczynku zamyka on aparat od dołu.

Znane aparaty zamiast takiego występu posiadają sprężynki spiralne, które spełniają tylko funkcję, podaną pod a).

Zastrzeżenia patentowe.

1. Aparat do gry akordami na gitarze, banjo i podobnych instrumentach, znamienny tem, że kilka dźwigni (A, A₁, A₂) obraca się naokoło dwóch osi (5), leżących we wzajemnem przedłużeniu.

2. Aparat według zastrz. 1, znamienny tem, że dźwignie (A, A₁, A₂), przenoszące siłę na występy (4) prowadnicy (2) określają łuki kół o coraz to mniejszym promieniu.

3. Aparat według zastrz. 1, 2, znamienny tem, że prowadnice mogą być zaopatrzone dla każdej grupy dźwigni (A, A₁, A₂) w aż trzy występy, tak że w tym przy-

padku każda z tych trzech dźwigni zabiera tę samą prowadnicę.

4. Aparat według zastrz. 1—3, znamien-ny tem, że oś stała (6) dźwigni (B) znajduje się powyżej prowadnicy (2).

5. Aparat według zastrz. 1 — 4, znamien-ny tem, że występ (3) sprowadza me-CHANIZM w stan spoczynku.

6. Aparat według zastrz. 1 — 5, zna-

mienny tem, że występ (3) wykonywa ruch mniej więcej prostopadły na strunę, ochra-niając ją tem samem od tarcia.

7. Aparat według zastrz. 1 — 6, zna-mienny tem, że występ (3) w stanie spo-czynku zamyka aparat od dołu.

Jan Gembarski.

